

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

האם לתושבים זכות עמידה לגבי פעולות העירייה אשר אינן נוגעות להם אישית ומה הן חובות העירייה בנוגע להשלכת פסולת בניין ברחבי העיר? עת"מ 21-05-43798 שחברי ואח' נ' עיריית נצרת

לאחרונה דן בית המשפט לעניינים מנהליים בנצרת בעתירה שהוגשה נגד עיריית נצרת במסגרתה ביקשו העותרים להורות לעירייה לסלק ערימות אשפה הפזורות מסביב לשכונתם.

טרוניות העותרים היו בשל אי שימוש מצד המשיבה בסמכויות העומדות לרשותה בשני מישורים: ראשית, במניעה השלכת פסולת ע"י נקיטת מדיניות אכיפה קפדנית, ושנית אי קבלת החלטה לפינוי ואי פינוי אתם ערימות פסולת מושא העתירה.

העירייה טענה כי לעותרת אין זכות עמידה לגבי כל אזור בעיר ובית המשפט קיבל טענה זו וקבע כי "זכות העמידה של העותרים אינה יכולה להיות בלתי מסויגת לגבי כל אזור בעיר... הרחבת זכות העמידה לכל חלקי העיר פירושה מתן אפשרות לכל תושב להגיש עתירות אינספור כנגד הרשות המקומית בשל כל עניין הנראה לו כבלתי מספק לעניות דעתו ביחס להתנהלות המשיבה וניהול הרשות המקומית על ידה. סבורני כי לא זו תכליתו של חוק בתי משפט לעניינים מנהליים. לאור האמור סבורני כי זכות העמידה של העותרים מוגבלת לעניינים הנוגעים לשכונת מגוריהם".

לפיכך דן בית המשפט רק בערימות הפסולת הסמוכות לבניין מגוריהם של העותרים.

בעניין זה קיבל בית המשפט את העתירה תוך שהוא קובע כי על העירייה לפנות את הפסולת הסמוכה לבניין העותרים ולבחון אמצעי אכיפה נוספים למניעת השלכת פסולת.

ביהמ"ש עמד על כך שברע"פ 7861/03 מדינת ישראל נגד המועצה האזורית גליל תחתון הבהיר בית המשפט העליון את חובתה של רשות מקומית לפעול למניעת השלכת פסולת ע"י יחידים בתחומי השיפוט שלה (באותו מקרה - אתרי פסולת פירטיים). כן הובהר ונקבע שם כי אי עמידה בחובתה זו יש שתביא בנסיבות מסוימות להרשעה בפלילים של הרשות. כך נאמר שם: "חובתה של רשות מקומית לדאוג לפינויה ולסילוקה של פסולת - חובה שאין הרשות רשאית ויכולה להתנצל אותה מעליה או להעבירה לזולתה - אין בה כדי למעט כהוא-זה מחובתם של אחרים שלא לצבור פסולת במקומות שלא הורשו לדבר. כך, למשל, תושבי ישובים שבתחומה של מועצה אזורית עשויים לחייב עצמם בעולות נזיקין או בעבירה פלילית אם יוצרים הם מיפגעי סביבה למיניהם בצבירתה של פסולת הגורמת לריח חזק או בלתי סביר או לזיהום חזק או בלתי סביר של האוויר. בה-בעת, אין באחריותם זו של התושבים למעשיהם - כמי שגרמו למיפגעי סביבה - כדי למעט מחובתה של הרשות. חובה זו על מקומה תעמוד, לא תמוש ממקומה הימין או השמאל".

ביהמ"ש קבע כי במקרה דנן לא מדובר אמנם באתרי פסולת מרוכזים פירטיים אלא בהשלכה ספורדית של ערימות אשפה לאורך הכביש. דא עקא מדובר בתופעה בולטת לעין המחייבת טיפול של המשיבה. הותרת המצב על כנו תביא להחמרה הולכת וגוברת.

לעניין פינוי ערימות האשפה התרשם ביהמ"ש כי המשיבה אינה מתנערת מחובתה הנ"ל, ואף פועלת במסגרת תקציבה הן כדי לפנות את השטחים הציבוריים הנ"ל מוכי ערימות האשפה במקומות ציבוריים, אולם בשל אילוצי תקציב, עושה כן בעדיפות נמוכה יחסית. עם זאת קבע ביהמ"ש כי "הגם כי לפי ההלכה ימעט דרך כלל בית המשפט להתערב בשיקול הדעת של הרשות המנהלית, בפרט שעה שהוא אינו מודע לתקציבה, לצרכיה וחובותיה הנוספים, הרי שנוכח ריבוי והצטברות ערימות האשפה הנ"ל באופן הבולט לעין בצדי כביש מרג' איבן עאמר הנ"ל משני מקטעיו הקרובים לשכונת העותרים ... אני מוצא לחייב את המשיבה להסיר את ערימות האשפה משני צדי הכביש מצפון לצומת הנ"ל ומדרום לו בכל מקטע לאורך של כ- 300 מטר".

לעניין אכיפת השלכת הפסולת עמד ביהמ"ש על כך ש"כאשר מדיניות האכיפה הקיימת אינה מובילה לתוצאה הרצויה, על הרשות המינהלית לכל הפחות לשקול את הפעלתם של אמצעי אכיפה נוספים המצויים בסמכותה". לגופו של עניין קבע ביהמ"ש כי ניכר לאור כמות ערימות האשפה לכל הפחות כי אין די באמצעי האכיפה הקיימים. על הרשות אם כן, לשקול אמצעי אכיפה נוספים המצויים בסמכותה.

"כאשר"

מדיניות

האכיפה

הקיימת אינה

מובילה

לתוצאה

הרצויה, על

הרשות

המינהלית

לכל הפחות

לשקול את

הפעלתם של

אמצעי אכיפה

נוספים

המצויים

בסמכותה.

הימנעות

משקילת

אמצעי אכיפה

נוספים

בנסיבות אלה

עלולה לעלות

כדי פגם

בהתנהלותה

של הרשות

המצדיק את

התערבותו של

בית המשפט"